

НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 48 став 1 точка 3 од Законот за Народната банка на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 158/2010), член 5 став 6 од Законот за заштита на потрошувачите при договори за потрошувачки кредити („Службен весник на Република Македонија“ бр. 51/2011) и точка 16 став 2 од Одлуката за методологијата за пресметување годишна стапка на вкупните трошоци („Службен весник на Република Македонија“ бр. 91/2011), гувернерот на Народната банка на Република Македонија донесе

УПАТСТВО

за изменување и дополнување на Упатството за формата и содржината на формуларот со преддоговорни информации за понудените кредитни услови за потрошувачки кредит („Службен весник на Република Македонија“ бр. 134/2011)

I. Во Упатството за формата и содржината на формуларот со преддоговорни информации за понудените кредитни услови за потрошувачки кредит („Службен весник на Република Македонија“, бр. 101/2011) се вршат следниве изменувања и дополнувања:

1. Во главата I точка 3 ставот 2 се менува и гласи:

„Кредиторот, односно кредитниот посредник не смее да ја менува содржината во колоната број 1 од формуларот.“

По ставот 3, се додава нов став 4 којшто гласи:

„Кога во колоните од формуларот е назначено „доколку е применливо“, кредиторот, односно кредитниот посредник треба:

- да го пополни тоа поле доколку информацијата му е позната и е соодветна за кредитот,
- да даде објаснување дека информацијата е соодветна за тој кредит, но не му е позната или,
- да даде објаснување дека информацијата не е соодветна за тој кредит или да го избрише редот во кој е наведена информацијата“.

2. Точката 4 се менува и гласи:

„Кредиторот, односно кредитниот посредник во своите интерни акти го уредува начинот на кој ќе обезбеди доказ дека го предал формуларот.“

II. Прилогот 1, којшто е составен дел на Упатството за формата и содржината на формуларот со преддоговорни информации за понудените кредитни услови за потрошувачки кредити, се заменува со нов Прилог 1.

III. Ова упатство влегува во сила и ќе се применува од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

У бр. 7791
30.09.2011 година
Скопје

Гувернер
Димитар Богов

**ФОРМУЛАР
ЗА ПРЕДДОГОВОРНИ ИНФОРМАЦИИ (ПОДАТОЦИ) ЗА ПОНУДЕНИТЕ
КРЕДИТНИ УСЛОВИ ЗА ПОТРОШУВАЧКИ КРЕДИТ**

1. Податоци за кредиторот/кредитниот посредник

ПОДАТОЦИ ЗА КРЕДИТОРОТ	
Колона 1	Колона 2
1.	Назив на кредиторот
2.	Адреса (адреса на која е достапен кредиторот)
3.	Број на телефон*
4.	Електронска пошта*
5.	Факс*
6.	Интернет-страница*
ПОДАТОЦИ ЗА КРЕДИТНИОТ ПОСРЕДНИК (доколку е применливо)	
7.	Име и презиме, односно назив на кредитниот посредник
8.	Адреса (адреса на која е достапен кредиторот)
9.	Број на телефон*
10.	Електронска пошта*
11.	Факс*
12.	Интернет-страница*

* Овие информации не се задолжителни за кредиторот/кредитниот посредник

2. Податоци за кредитниот производ

Колона 1	Колона 2
13.	Вид на кредитот <i>(Опис на видот на кредитот)</i>
14.	Вкупен износ на кредитот којшто ги вклучува: - валутата во која е изразена главницата или за која е поврзана главницата, <i>(Износот треба да биде изразен како сума на пари или описно доколку износот зависи од висината на друга големина)</i> <i>денари/евра/долари/во денари поврзан со вредноста на еврото или со друга валута</i>

	<ul style="list-style-type: none"> - вкупниот износ во денари, за кредитите одобрени во денари, - вкупниот износ во странска валута, за кредитите одобрени во странска валута - вкупниот износ на денари како противвредност на странската валута, за кредитите со валутна клаузула - девизниот курс по кој ќе се врши исплатата на кредитот (доколку е применливо) - девизниот курс по кој ќе се врши наплатата на кредитот (доколку е применливо). Се наведува висината на девизниот курс на денот на изготвување на формуларот. При ануитетска отплата на кредитот (на рати) висината на девизниот курс за поодделните рати може да се разликува 	<p><i>износ во денари</i></p> <p><i>износ во странска валута</i></p> <p><i>износ во денари и износ во странска валута</i></p> <p>_____ (вид на курсот) којшто на денот на денот на изготвување на формуларот изнесува: _____</p> <p>_____ (вид на курсот) којшто на денот на денот на изготвување на формуларот изнесува: _____)</p> <p><i>Информациите коишто не се релевантни за кредитот, кредиторот, односно кредитниот посредник може да ги избрише</i></p>
15.	Услови за искористување на кредитот (како и кога ќе се врши исплата на средствата врз основа на кредитот)	<i>(Опис како и кога ќе се врши исплатата на кредитот)</i>
16.	Траење на договорот за кредит	<i>(Рок на договорот за кредит или наведување дека договорот нема рок)</i>
17.	Износ на поединечните плаќања и онаму каде што е соодветно за видот на кредитот - број на	<i>(Приложете репрезентативен пример за износот или % на поединечните плаќања и онаму каде што е</i>

	ратите, динамика или редоследот на пристигнување на ратите коишто треба да се платат	<i>соодветно за видот на кредитот - бројот и динамиката или редоследот на плаќања коишто потрошувачот е должен да ги изврши, поодделно за главницата и за каматата и надоместоците)</i>
18.	Опис на стоката или услугата и нејзината цена во готово, во случај на кредит во форма на одложено плаќање за одредени стоки или услуги и поврзани договори за кредит (доколку е применливо)	<i>(Опис на стоката/услугата) (Цена во готово)</i>
19.	Гаранции за кредитот, доколку е применливо (опис на инструментот за обезбедување којшто се бара од потрошувачот за склучување договор за потрошувачки кредит)	<i>(Опис на инструментот за обезбедување којшто се бара од страна на кредиторот/кредитниот посредник и услови за тој да биде прифатен како обезбедување) (Ако не се бара обезбедување, се наведува дека кредитот нема обезбедување или редот се брише)</i>
20.	Обврска за склучување договор за дополнителни услуги, доколку склучувањето на таквиот договор е задолжително за добивање на кредитот или за добивање на кредитот согласно со условите од рекламирањето	<i>(Вид и опис на договорите за дополнителни услуги коишто се бараат за одобрување на кредитот) (Ако дополнителните услуги не се задолжителни, тоа јасно наведува или редот се брише)</i>
21.	Посебна сметка на која се евидентираат уплатите и исплатите врз основа на кредитот, доколку е применливо	<i>(Се наведува дали е задолжително да се отвори посебна сметка на која се евидентираат уплатите и исплатите врз основа на кредитот. Доколку отворањето на сметката не е задолжително, тоа јасно се наведува или редот се брише.)</i>

3. Податоци за трошоците за кредитот

	Колона 1	Колона 2
22.	Вид на каматната стапка	<i>(Се наведува видот на каматната</i>

	<p>Кредиторот/кредитниот посредник е должен на потрошувачот да му го соопшти видот на каматната стапка и да му даде објаснување што означува таа каматна стапка, како и периодите, условите и постапка за промена на каматната стапка</p> <p>Кредиторот/кредитниот посредник е должен да го информира потрошувачот дали за промената на каматната стапка е потребна согласност од потрошувачот</p> <p>Доколку во различни периоди се применуваат различни каматни стапки, сите наведени информации се наведуваат за секоја каматна стапка</p>	<p><i>стапка, и тоа:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>за фиксна каматна стапка се дава објаснување дека каматната стапка е непроменлива</i> – <i>за променлива каматна стапка се наведува индексот или референтната каматна стапка врз која се темели висината на каматната стапка, периоди, услови и постапка за промена на променливата каматната стапка како и маржата којашто ја наплаќа кредиторот/кредитниот посредник и периоди, услови и постапка за нејзина промена. Доколку каматната стапка се менува според други критериуми, се дава објаснување за постапката на нејзина промена.)</i> <p><i>(Потребна е/Не е потребна)</i> согласност од потрошувачот за промена на каматната стапка којашто ја наплаќа кредиторот/кредитниот посредник</p>
23.	<p>Висина на договорената каматна стапка (изразена во % на годишна основа)</p> <p>Доколку во различни периоди се применуваат различни каматни стапки, овие информации се наведуваат за секоја каматна стапка</p>	<p><i>(Процент на договорена каматна стапка на годишна основа)</i></p> <p><i>(Доколку е применливо, се наведува секој индекс или референтна стапка на почетната каматна стапка и/или на маржата којашто ја наплаќа кредиторот/кредитниот посредник)</i></p>
24.	<p>Годишна стапка на вкупни трошоци (СВТ) изразена во % на годишно</p>	<p><i>(Висина на СВТ и вкупен износ којшто го плаќа потрошувачот)</i></p>

	<p>ниво претставена преку репрезентативен пример.</p> <p>При пресметката на СВТ кредиторот не го вклучува износот на трошоците којшто не му е познат, но е должен тоа јасно да го наведе</p> <p>Вкупен износ што го плаќа потрошувачот (збир на кредитот и вкупните трошоци за кредитот, односно сите трошоци, вклучувајќи камати, провизии, други надоместоци, коишто потрошувачот треба да ги плати при одобрувањето и редовна отплата на кредитот и коишто му се познати на кредиторот, освен нотарските трошоци, а со вклучување на трошоците за дополнителни услуги поврзани со договорот за кредит, доколку користењето дополнителни услуги е задолжително за одобрување на кредитот или за негово одобрување под назначените услови и доколку му се познати на кредиторот)</p>	<p><i>(Да се даде репрезентативен пример со претпоставките за пресметката на СВТ од членот 20 од Законот за заштита на потрошувачите при договори за потрошувачки кредити)</i></p> <p><i>(Трошоците коишто не му се познати на кредиторот, односно кредитниот посредник и коишто не се опфатени во СВТ и вкупниот износ што го плаќа потрошувачот, треба јасно да бидат издвоени и наведени)</i></p>
25.	<p>Трошоци за склучување договор за дополнителни услуги поврзани со договорот за потрошувачки кредит (како на пример договор за осигурување), доколку склучувањето на таквиот договор е задолжително за добивање на кредитот или за добивање на кредитот согласно со условите од рекламирањето, доколку е применливо</p> <p>Доколку на кредиторот, односно кредитниот посредник не му е позната висината на овие трошоци, тој е должен тоа јасно да го наведе</p> <p>Кредиторот, односно кредитниот посредник е должен да наведе дали овие трошоци се вклучени во пресметаната СВТ</p>	<p><i>(Износ на трошоци врз основа на договор за дополнителни услуги поврзани со договорот за потрошувачки кредит коишто се задолжителни за одобрување на кредитот.</i></p> <p><i>Доколку не е познат точниот износ на трошоците, јасно се наведува дека износот на трошоците не е познат, но дека постои обврска за плаќање на овие трошоци)</i></p> <p><i>(Доколку не постои обврска за плаќање вакви трошоци, тоа јасно се наведува или редот се брише)</i></p>

26.	<p>Трошоците за водење една или повеќе сметки на кои се евидентираат уплатите и исплатите на искористениот дел од кредитот, доколку е применливо.</p> <p>Доколку на кредиторот, односно кредитниот посредник не му е позната висината на овие трошоци, тој е должен тоа јасно да го наведе.</p> <p>Кредиторот, односно кредитниот посредник е должен да наведе дали овие трошоци се вклучени во пресметаната СВТ</p>	<p><i>(Износ на трошокот за водење на сметките.</i></p> <p><i>Доколку не е познат точниот износ на трошоците, јасно се наведува дека износот на трошоците не е познат, но дека постои обврска за плаќање на овие трошоци)</i></p> <p><i>(Доколку не постои обврска за плаќање вакви трошоци, тоа јасно се наведува или редот се брише)</i></p>
27.	<p>Нотарски трошоци што ги плаќа потрошувачот при склучување на договорот, доколку е применливо.</p> <p>Доколку на кредиторот, односно кредитниот посредник не му е позната висината на овие трошоци, тој е должен тоа јасно да го наведе.</p> <p>Овие трошоци не се вклучени во пресметаната СВТ.</p>	<p><i>(Опис и износ на нотарските трошоци.</i></p> <p><i>Доколку не е познат точниот износ на трошоците, јасно се наведува дека износот на трошоците не е познат, но дека постои обврска за плаќање на овие трошоци)</i></p> <p><i>(Доколку не постои обврска за плаќање вакви трошоци, тоа јасно се наведува или редот се брише)</i></p>
28.	<p>Други трошоци коишто произлегуваат од договорот за потрошувачки кредит и условите под кои тие трошоци можат да се променат, доколку е применливо.</p> <p>Доколку на кредиторот, односно кредитниот посредник не му е позната висината на овие трошоци, тој е должен тоа јасно да го наведе.</p> <p>Кредиторот, односно кредитниот посредник е должен да наведе дали овие трошоци се вклучени во пресметаната СВТ</p>	<p><i>(Опис и износ на другите трошоци и услови под кои тие можат да се променат.</i></p> <p><i>Доколку не е познат точниот износ на трошоците, јасно се наведува дека износот на трошоците не е познат, но дека постои обврска за плаќање на овие трошоци)</i></p> <p><i>(Доколку не постои обврска за плаќање вакви трошоци, тоа јасно се наведува или редот се брише)</i></p>
29.	Каматна стапка применлива во	<i>(За пропуштање рок за</i>

	<p>случај на задоцнети плаќања, изразена во % на годишна основа, услови за нејзина промена</p> <p>Предупредување за последиците од неплаќање на ратите</p>	<p><i>плаќање/задоцнето плаќање ќе ви се наплати: _____</i></p> <p><i>Казнена камата, условите за нејзино менување и доколку е применливо, трошоците за неисполнување на обврската за плаќање</i></p> <p><i>Наведување на последиците од неплаќање на ратите коешто може да вклучи:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>– законска основа на постапката за извршување на побарувањата</i> <i>– предупредување дека пропуштање на плаќање рати може да доведе до отежнато одобрување нови кредити...)</i>
--	--	--

4. Останато

30.	<p>Имате право да се откажете од договорот за потрошувачки кредит, во определен рок</p>	<p><i>(Наведување на правото на потрошувачот за откажување од договорот за потрошувачки кредит и на временскиот период во кој може да го откаже договорот)</i></p>
31.	<p>Имате право на целосна или делумна предвремена отплата на кредитот, а кредиторот/кредитниот посредник е должен да ви ја соопшти висината на надоместокот којшто треба да го платите и начинот на неговото одредување</p>	<p><i>(Се наведува износот или процент на надоместокот и начинот на неговото одредување)</i></p>
32.	<p>Раскинување на договорот за потрошувачки кредит</p> <p>(Кредиторот/кредитниот посредник е должен да ви ги соопшти правото, постапката и условите за раскинување на договорот за потрошувачки кредит)</p>	<p><i>(Се наведуваат правото, постапката и условите за раскинување на договорот за потрошувачки кредит)</i></p>
33.	<p>Ако по поднесеното барање за кредит, барањето се одбие заради добиените информации од бази на</p>	

	<p>податоци, <u>имате право</u>, кредиторот, односно кредитниот посредник веднаш и бесплатно да ве информира за тие информации и за начинот на кој ги прибавил информациите. Овие информации се даваат во сите случаи, освен ако давањето на информациите е забрането со закон.</p>	
34.	<p>Право на бесплатна копија од нацрт-договорот за потрошувачки кредит</p> <p>Имате право, на ваше барање, бесплатно да добиете копија од нацрт-договорот за потрошувачки кредит. Нема да се достави нацрт-договор доколку кредиторот/кредитниот посредник во времето на поднесувањето на барањето не сака да пристапи кон склучување на договорот за потрошувачки кредит</p>	
35.	<p>Рок во кој кредиторот, односно кредитниот посредник е обврзан со преддоговорните информации, доколку е применливо</p>	<p><i>(Доколку е применливо, се наведува периодот или точните датуми во кој кредиторот, односно кредитниот посредник е обврзан со преддоговорните информации содржани во овој формулар</i></p> <p><i>Доколку не е применливо, кредиторот, односно кредитниот посредник може да наведе дека податоците и информациите од формуларот можат да се променат, пример врз основа на анализите на кредитната способност на потрошувачот...)</i></p>

Дата на предавање на формуларот: _____